

مقدمه: مدیریت دانش ابزار موفقیت سازمان های امروزی است. به منظور اجرای مدیریت دانش باید قبل از توسعه هر برنامه و سیستمی برای مدیریت دانش، ابتدا وضعیت مدیریت دانش در سازمان ارزیابی شود تا با توجه به وضعیت موجود، بتوان یک برنامه استراتژیک مناسب تهیه کرد. در علم مدیریت به منظور تعیین وضعیت مدیریت دانش در سازمان از ممیزی مدیریت دانش بهره گرفته شده است. ممیزی مدیریت دانش یک ارزیابی کیفی است که در طی آن چگونگی کسب، ذخیره، سازماندهی، تسهیم، استفاده و خلق دانش در سازمان مشخص می شود. افرادی که در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سمت های مدیریتی فعالیت می کنند دارای تجارب بسیار ارزشمندی می باشند به علت عدم وجود سیستم مدیریت دانش در این وزارتخانه، بسیاری از این دانش های با ارزش، ثبت نشده و با رفتن افراد از سازمان، دانش آن ها نیز خارج می شود، به همین منظور در این رساله وضعیت مدیریت دانش در این وزارتخانه بررسی شد. هدف از انجام این پژوهش ارائه یک مدل جامع جهت انجام ممیزی مدیریت دانش به صورت جامع و بر اساس مرور سیستماتیک است. علاوه بر مورد فوق تعیین میزان توجه به مدیریت دانش در برنامه استراتژیک وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بررسی وضعیت حاضر مدیریت دانش در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از دیگر اهداف این پژوهش بوده است.

روش پژوهش: این پژوهش در طی سال های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۱ انجام شد. به منظور انجام این پژوهش ابتدا مروری سیستماتیک بر منابع چاپ شده و زیرچاپ در طی سال های ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۲ در زمینه ممیزی مدیریت دانش در پایگاه های معتبر مانند Pubmed و Sciences Direct انجام شد. سپس یک جدول مقایسه ای بر اساس مرور سیستماتیک تهیه شد و بر اساس آن مولفه های اصلی تعیین شدند که لازم بود در مدل مورد توجه قرار گیرند. سپس مدلی برای انجام ممیزی مدیریت دانش در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پیشنهاد شد. به منظور تعیین اعتبار مدل پیشنهادی از روش دلفی بهره گرفته شد. پس از اخذ اعتبار مدل پیشنهادی، وضعیت مدیریت دانش در برنامه استراتژیک وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بررسی شد. پس از آن وضعیت مدیریت دانش موجود وزارتخانه مربوطه با استفاده از ابزاری ارزیابی شد که خود پژوهشگر طراحی کرده بود. این ابزار خود ساخته شامل ۱۰ بخش می باشد. قبل از استفاده از ابزار طراحی شده، اعتبار آن از نظر خبرگان تایید شد. پایایی ابزار و سازگاری درونی سوالات پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ سنجیده شد و با آلفای ۸۷ درصد سازگاری درونی سوالات مورد تایید قرار گرفت. سپس پرسشنامه ها جمع آوری شد و با استفاده از SPSS تحلیل شد. در نهایت مواردی که در زمینه مدیریت نیروی انسانی، منابع، کسب، ذخیره، سازماندهی، تسهیم، استفاده، و خلق دانش نیاز به بهبود داشتند تعیین، و راهکارهایی برای اجرای موفق مدیریت دانش در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ارائه شد.

یافته ها: به منظور انجام ممیزی مدیریت دانش باید به شناخت سازمان، فراهم آوردن مقدمات ممیزی، زیرساختارهای مدیریت دانش، وضعیت مدیریت دانش در سازمان، تحلیل داده های ممیزی مدیریت دانش، استفاده از داده های تحلیل شده و ممیزی مجدد توجه شود. هر چند برنامه خاصی اجرای مدیریت دانش در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی وجود ندارد اما در برنامه استراتژیک موجود وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به طور غیر مستقیم به فعالیت هایی توجه شده است که منجر به کسب، تسهیم، استفاده و خلق دانش می شود. به طور کلی وضعیت مدیریت دانش در این وزارتخانه در سطح متوسط است.

بحث و نتیجه گیری: به منظور اجرای موفق مدیریت دانش در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قبل از هر چیز ابتدا باید یک برنامه استراتژیک جهت اجرای مدیریت دانش در تمام سطوح مدیریتی وزارتخانه تهیه شود. به همین منظور باید یک تیم مدیریت دانش با تخصص های مرتبط در سطح قائم مقام وزیر تشکیل شود. این تیم پس از برگزاری جلسات با مدیرانی که در راس وزارتخانه هستند برنامه استراتژیک اجرای مدیریت دانش را تهیه کرده و بر اساس آن یک برنامه عملیاتی ارائه دهد. فرهنگ سازی و برگزاری کارگاه هایی در زمینه چگونگی کسب، خلق، استفاده و سازماندهی دانش در تمام سطوح مدیریتی از جمله اقداماتی است که باید به آن توجه شود.

کلید واژه ها: مدیریت دانش، ممیزی مدیریت دانش، ممیزی دانش، بازمینی دانش، ارزشیابی دانش